

Meddelanden från Entomologiska Sällskapets Lund förhandlingar.

3.

Sammankomsten den 2 maj 1908.

Sedan ordföranden, docent S. BENGTSSON, hälsat de talrikt tillstädeskomna medlemmarne, upplästes och godkändes föregående mötes protokoll.

Revisorernas berättelser öfver granskningen af föregående års räkenskaper och biblioteksförvaltning föredrogos, och beviljades åt kassaförvaltaren och bibliotekarien full och tacksam decharge.

Den sedvanliga vårexkursionen beslöt Sällskapet i år förlägga till Ringsjötrakten, och uppdrogs åt styrelsen att närmare fastställa dag för densamma, om möjligt under senare hälften af Maj.

Ordföranden höll föredrag öfver Styngflugorna (*Oestride*), deras lefnadssätt, utvecklingshistoria och ekonomiska betydelse, på grundvalen af äldre och nyare forskningar samt förevisade flera arters utvecklingsstadier. I den på föredraget följande diskussionen yttrade sig hrr HALLQVIST, KEMNER och föredragaren.

Direktör FR. ULRIKSEN redogjorde för sina iakttagelser under senare åren öfver uppträdandet i Alnarps trädgårdar af skadeinsekter af skilda grupper och mot desamma använda skydds- och utrotningsmedel samt förevisade stamstycken af ask, synnerligen vackert skulpterade af *Hylesinus fraxini* PANZ., m. fl. växtpreparat. Med anledning af det intressanta föredraget yttrade sig ett flertal af de närvarande.

Sammankomsten den 14 november 1908.

Ordföranden hälsade de närvarande välkomna och meddelade, att tvenne af Sällskapets ledamöter, kontraktsprosten JOSEF ANDERSSON i Färlöf, en af Sällskapets stiftare, och professorn i zoologi vid Lunds universitetet DAVID BERGENDAL, äfvensom den bekante entomologen, f. lektorn C. H. JOHANSON i Västerås sedan förra mötet affidit.

Sedan protokollet från föregående mötet upplästes och justerats, meddelade ordföranden, att vårexkursionen företagits den 27 Maj, med rätt talrik anslutning, till trakten af Stehag vid Ringsjön, hvarvid flera intressanta fynd, bl. a. af *Omophron limbatum* FABR. i mängd, hade gjorts.

Fil. stud. AL. KEMNER refererade en afhandling af H. FEDERLEY med titel: Lepidopterologische Temperaturexperimente

mit besonderer Berüksichtigung der Flügel-schuppen. Efter föredraget följde en stunds diskussion, i hvilken deltog utom föredragaren hrr HAMMARLUND, ÅGREN, WIDMARK och ordföranden.

Fil. kand. HELGE ROSÉN demonstrerade en för vårt land och möjligen äfven för vetenskapen ny, melanistisk form af Asp-fjärilen (*Limenitis populi* L.), träffad af föredragaren själf under förliden sommar vid Balsberg i nordöstra Skåne.

Ordföranden visade larven af den förut i Sverige ej anträffade skalbaggen *Dermestes bicolor* FABR. och redogjorde för karaktärerna hos denna och öfriga kända *Dermestes*-larver samt arternas lefnadssätt och geografiska utbredning. Djuren i fråga hade i flera exemplar af föredragaren påträffats under bearbetningen af Lunds Entom. Museums larvsamling i ett glas, innehållande »magasin» af larver, tillhörande den vanliga *Derm. lardarius*, och insamlade i (eller vid) Lund af framl. konservator C. D. E. ROTH.

Till revisorer af räkenskaper och bibliotek utsågos hrr ROSÉN och WIDMARK.

Sammankomsten den 30 januari 1909.

Aftonens möte ägde rum i Entom. Museets nya lokal, som är afsedd att för framtiden tjäna som lokal för Sällskapets sammankomster.

Efter protokollsjustering och sedan revisionsberättelser föredragits och full och tacksam decharge beviljats kassaförvaltaren och bibliotekarien, företogs val af styrelse för året, hvarvid till ordförande utsågs docenten S. BENGTTSSON, till sekreterare fil. lic. HUGO ÅGREN samt till öfriga medlemmar adjunkt GUST. LÖFGREN, fil. kand. OTTO MÖLLER och fil. kand. HELGE ROSÉN.

Föredrag hölls af ordföranden, som framlade några af resultatet från sina undersökningar öfver vårt lands Ephemerider eller Aftonsländor. För kyrkoherden H. D. J. WALLENGREN (Förteckning på de Ephemerider, som hittills blifvit funna på Skandinaviska halfön. Entom. Tidskr. Årg. 3. 1882), som senast behandlat denna insektgrupp, voro 8 släkten med sammanlagt 17 arter kända såsom svenska. Till detta antal kunde föredragaren genom sina undersökningar lägga 9 nya släkten, af hvilka fyra tillika voro nya för vetenskapen, och antalet arter hade han lyckats bringa upp till närmare 50. Af dessa för faunan nya species hade ett tjugutal ej varit förut beskrifna. Föredragaren redogjorde närmare för de nya släkttyperna, både i larv- och imagostadiet, samt några af de mer intressanta arterna, med förvisande af konserverade exemplar af djuren jämte teckningar och mikroskopiska preparat. I anslutning till föredraget yttrade sig lic. ÅGREN och föredraganden.

Kand. E. WIDMARK lämnade en intressant skildring af en af

honom sommaren 1905 företagen entomologisk forskningsfärd genom Lule lappmark. Föredraget illustrerades af ett större antal vällyckade skioptikonbilder.

Öfverjägmästaren J. H. WERMELIN omnämnde ett massuppträdande under förliden sommar af spinnarefjäriln *Dasychira pudibunda* L. på bok i stadsparken vid Sölvesborg samt framhöll några synpunkter för härjningens bekämpande m. m.

Sammankomsten den 15 Maj 1909.

Sedan föregående mötes protokoll uppläst och godkänt, invaldes, på förslag af ordföranden, studeranden ALBIN SUNDBERG till medlem af sällskapet.

Kand. C. HAMMARLUND refererade en afhandling af GOTTFR. ADLERZ med titel: »Iakttagelser öfver solitära getingar», m. fl. nya bidrag till dessa insekters biologi.

Lic. H. ÅGREN visade en representant för den nyligen af SILVESTRI uppställda insektordningen *Protura*, tillhörande släktet *Eosentomon* BERLESE. Den utgjorde en för vetenskapen ny art och hade redan år 1904 af föredragaren anträffats vid Skelderviken i nordvästra Skåne i 4 exemplar.¹ Fyndet ägde så mycket större vetenskapligt intresse, som representanter af denna insektgrupp förut endast varit kända från Italien. Föredragaren redogjorde i sammanhang härmed för viktigare punkter i dessa primitiva insekters organisation. Med anledning af föredraget yttrade sig ordföranden jämte föredragaren.

Kand. H. HOPPE refererade en afhandling af ESSEN PETERSEN: »Om planktonfangande, fangnetspindende Hydropsychid-larver».

Kand. E. WIDMARK demonstrerade talrika lefvande exemplar af dels tvenne i södra Europa hemmahörande arter af »Dödsbud» (*Blaps*), dels vår inhemska *Blaps fatidica* STURM och anknöt därtill en redogörelse för vissa intressantare drag af dessa insekters byggnad och lefnadsvanor.

Ingeniör E. STRANDMAN visade exemplar af en i mellersta och södra Europa hemmahörande gräshoppa,² *Diestramena marmorata*, som i fjol träffats i växthus i Landskrona, där den sedan dess starkt förökats sig. Enligt uppgift hade densamma för två år sedan anträffats i Bergianska trädgården vid Stockholm. Exemplaren öfverlämnades till universitetets Entomologiska Museum. Såsom mål för sällskapetets vårexkursion bestämdes eventuellt trakten kring Kågeröd i nordvästra Skåne.

¹ Jfr Ent. Tidskr. 1911, p. 189.

² Artens hemland torde vara Japan. Den är nu ett kosmopolitiskt skadedjur i växthus.

Sammankomsten den 23 Oktober 1909.

Ordföranden erinrade om, att sedan sista mötet en af sällskapet styrelsemedlemmar, fil. kand. OTTO MÖLLER, affidit och ristade en enkel minnesruna öfver den så tidigt bortgångne, åt entomologiens studium så hängifne kamraten. En krans hade af ordföranden i Sällskapets namn nedlagts på hans bår.

Då Sällskapets sekreterare var förhindrad att närvara, utsågs fil. kand. H. ROSÉN att föra dagens protokoll.

Sedan protokollet från föregående möte upplästs och godkänts, meddelade ordföranden, att den vid förra mötet planlagda ekskursionen på grund af ihållande olämplig väderlek måst inställas.

Till medlem af sällskapet invaldes på förslag af ordföranden studeranden HELGE ERNLUND.

Öfverjägmästare J. H. WERMELIN lämnade meddelande om ett talrikt uppträdande af den för barrskogarne farliga Nunnefjäriln (*Lymantria monacha* L.) å flera olika ställen i södra Sverige under sistförflutna Augusti månad. Sålunda hade den visat sig i anmärkningsvärdt stor mängd i Limhamstrakten, vid Ystad (i Sandskogen), vid Skabersjö och Vidtsköfle i Skåne samt vid Stora Rör på Öland. Föredragaren redogjorde för flera karaktéristiska drag i fjärilens biologi och omnämnde inträffade svårare härjningar af Nunnan både i vårt land och öfriga Europa, på basis af en talande statistik. Föredragaren höll icke för osannolikt, att en ny större härjning af fjärilen vore under uppmarsch, och uppmanade till att under kommande år, särskildt under fjärilens flygtid i senare hälften af Augusti, hålla en skarp utkik på densamma. — Samme föredragare meddelade vidare om massuppträdande under året af dels den lilla vifvelbaggen *Strophosomus obesus* MARSH på silfvergran å flera lokaler i Skåne, dels — liksom under fjolåret — af spinnarefjärilen *Dasychira pudibunda* L. på bok i Sölvesborgs stadsskog. Talrika preparat och utvecklingsstadier af djuren förevisades. I den på föredraget följande diskussionen omnämndes gjorda iakttagelser af Nunnan i större mängd under samma tid af fil. kand. ROSÉN i Kristianstadstrakten, af stud. OSC. RINGDAHL i Raus plantering söder om Helsingborg och af ordföranden för trakten i och omkring Lund. Amanuens HANS RASMUSON refererade den biologiska delen af ADAM BOVING'S »Bidrag til kundskaben om Donaciin-larvernes naturhistorie», København 1906 samt visade i samband därmed preparat af *Donacia*-arters utvecklingsstadier.

Ordföranden demonstrerade ett till Lunds Entom. Museum öfverlämnadt, egendomligt, helt svart exemplar af getingarten *Vespa vulgaris* L., taget af öfverjägmästaren J. H. WERMELIN på Anjeskutan i Jämtland.

Stud. OSC. RINGDAHL framlade fyndet af en för Sveriges fauna ny myra, den lilla endast 3 mm. stora *Monomorium phara-*

onis L., träffad af föredragaren i ett bageri i Helsingborg, där den funnits innestlad sedan flera år tillbaka. Exemplaren öfverlämnades till universitetets Entom. Museum.

Kand. AL. KEMNER visade exemplar af den sällsynta skalbaggen *Rhizophagus parallelcollis* GYLL., anträffade af föredragaren under den gångna sommaren vid Malmö.

Ordföranden inbjöd de närvarande att efter mötet taga i betraktande tvenne för universitetets Entom. Museum nyförvärfvade insektsamlingar, nämligen dels den DE VYLDER'ska, inrymmande svenska insekter af skilda ordningar, hvilka donerats af professor och fru S. RIBBING och som för museet var särskildt värdefull genom rikhaltigheten af däri företrädde utvecklingsstadier, dels af. kontraktsprosten JOSEF ANDERSSONS i Färlöf af universitetet inköpta, synnerligen prydliga och väl preparerade samling af svenska macro- och microlepidoptera.

Efter mötet följde som vanligt ett animeradt samkväm.

Sammankomsten den 11 December 1909.

Efter protokolljustering utsågos till revisorer för granskning af räkenskaper och bibliotek amanuenserna H. RASMUSON och E. WIDMARK.

Till medlemmar af Sällskapet invaldes studerandena GÖTE TURESSON och OSCAR PALMGREN, Malmö, på förslag af kand. KEMNER, och kand. HERBERT BERLIN, Lund, på förslag af ordföranden.

Kand. EVALD STERNER refererade I. C. NIELSEN, Iagttagelser öfver entoparasitiska Muscidelarver hos Arthropoder, Köbenhavn 1909.

I anslutning till föredraget redogjorde ordföranden för sina iakttagelser öfver parasitflugors uppträdande under nunnehärjningarna i Södermanland år 1900 samt meddelade åtskilliga vid andra tillfällen iakttagna intressantare fall af ekto- och entoparasitism hos insektlarver. Föredragaren ställde äfven i utsikt att vid ett kommande möte mera ingående framlägga en del af de iakttagna fallen. Med anledning af föredraget omnämnde lic. ÅGREN ett af honom för något år sedan observeradt fall af ekto-parasitism, som syntes öfverensstämma med ett af föredragaren omnämndt sådant, hänförande sig till antagligen en Proctotrupid-larv, lefvande å abdomen af en fritt kringhoppande *Cicadula*-nymf.

Sammankomsten den 29 Januari 1910.

Sedan ordföranden hälsat de talrikt tillstädeskomna medlemmarne och protokollet från föregående möte uppläst och

justerats, föredrogos revisorerernas berättelser öfver granskningen af Sällskapet räknenskaper och bibliotek, och beviljades åt vederbörande funktionärer full och tacksam decharge.

På förslag af ordföranden invaldes fil. stud. SVEN CARLHEIM-GYLLENSKÖLD till medlem af Sällskapet.

Till medlemmar af styrelsen för året valdes docent S. BENGTSSON, ordförande, fil. lic. H. ÅGREN, sekreterare, samt öfverjägmästare J. H. WERMELIN, adjunkt G. LÖFGREN och fil. kand. HELGE ROSÉN.

Kand. H. HOPPE refererade en afhandling af J. W. SCHÖBOTHAM med titel »The life-history of *Callidium violaceum* (L.).» Med anledning af föredraget yttrade sig hrr LÖFGREN, ROSÉN, KEMNER, ÅGREN och ordföranden.

Adjunkt G. LÖFGREN framlade fynden af flera för den svenska faunan sällsyntare *Coleoptera*, anträffade under sistlidne sommar på ön Hven, vid Helsingborg m. fl. ställen.

Ordföranden föredrog om ektoparasitism å fritt lefvande värdjur hos insekterna, omnämnde hittills kända fall af sådan samt redogjorde närmare för tvenne af honom iakttagna nya fall, hänförande sig till parasitstekelsläktena *Euplectrus* WESTW. *sp.* och *Tetrastichus* HAL. *sp.*, båda af de små Pteromalidernas grupp. Larverna af den först nämnda formen hade anträffats å talrika, mindre, till arten ännu ej närmare bestämda Mätare-larver vid Grönhult i Wånga socken i nordöstra Skåne, larverna af den senare på flera exemplar af Nunne-larver vid Wirå och Ålberga i Södermanland. Båda parasiternas utveckling hade föredragaren lyckats följa, och visades exemplar af de olika utvecklingsstadierna.

Sammankomsten den 22 Oktober 1910.

Ordföranden erinrade om den förlust Sällskapet sedan förra sammankomsten lidit genom öfverjägmästaren J. H. WERMELINS den 5 sisl. augusti timade bortgång samt ägnade några erkännamma och varmt sympatiska ord åt den aflidnes minne. Allt sedan yngre år särdeles intresserad af entomologien, hade han såsom en af inbjudarne deltagit i vårt Sällskaps stiftande och i sitt testamente donerat till Entom. Museet i Lund allt som af hans insektsamlingar kunde befinnas hafva värde för museet. En krans hade i Sällskapets namn af ordföranden nedlagts på den aflidnes bår.

Ordföranden omnämnde, att på grund af mellankommande förhinder intet vårmöte kunnat hållas, hvaremot en lyckad excursion hade företagits till Skäralid i början af juni månad.

Fil. och teol. kand. H. ROSÉN höll föredrag öfver insekterna i folkföreställningen, grundadt för vårt lands vidkommande vä-

sentligen på af föredragaren själf under en följd af år gjorda undersökningar och uppteckningar.

Amanuens ERIK WIDMARK redogjorde för sina undersökningar öfver vattentillgångens och fuktighetens inflytande på utvecklings-hastigheten hos larverna af spinnarefjäriln *Lachnocampa Rubi* (L.) samt i sammanhang härmed för hvad man känner om det osmotiska trycket och dettas växlingar i insektorganismen. Föredraget gaf anledning till en liflig diskussion, i hvilken utom föredragaren yttrade sig hrr ÅGREN, STERNER, KEMNER och ordföranden.

Ordföranden omnämnde de båda värdefulla insektsamlingar, hvilka nyligen såsom gåfva öfverlämnats till universitetets Entom. Museum, nämligen dels regementsläkaren dr I. AMMITZBÖLL's i Ystad rikhaltiga och vackra samling af hufvudsakligen sydsvenska fjärilar, dels framlidne öfverjägmästaren J. H. WERMELINS i Malmö ej mindre intressanta och på sällsyntheter rika kollektion af öfvervägande i mellersta och norra Sverige insamlade fjärilar, men äfven inrymande representanter för andra grupper samt många biologiska preparat, och demonstrerade föredragaren flera af de intressantare i dessa samlingar innehållna formerna.

Sammankomsten den 11 Februari 1911.

Ordföranden meddelade, att Sällskapet gjort en ny synnerligen smärtsam förlust, i det att en af dess stiftare och styrelsemedlemmar, adjunkten vid Helsingborgs högre allm. läroverk och intendenten vid därvarande museum GUSTAF LÖFGREN sedan förra sammankomsten oväntadt aflidit, och anknöt ordföranden därtill några data ur den bortgångnes lif och verksamhet, därvid särskildt framhållande hans flärdfräa och älskvärda personlighet samt hängifna och uppoffrande intresse för den entomologiska vetenskapen. På hans bår hade ordföranden i sällskapets namn låtit nedlägga en krans.

Till medlemmar af sällskapet invaldes på ordförandens förslag amanuenserna GUST. THULIN och CARL JÖNSSON samt fil. studd. CARL GUSTAVSON, HARRY CHRISTOFFERSSON, ORVAR ISBERG och ERIK OHLSSON.

Till medlemmar i styrelsen för innevarande år valdes docent S. BENGTSSON, ordförande, fil. lic. H. ÅGREN, sekreterare, samt fil. och teol. kand. HELGE ROSÉN och amanuenserna ER. WIDMARK och AL. KEMNER.

Till revisorer utsågos amanuenserna RASMUSON och WIDMARK.

Amanuens A. KEMNER redogjorde för nyare undersökningar af METZER och KÜSTENMACHER öfver fodersaftens härkomst hos honungsbiet. Med anledning af föredraget yttrade sig jämte föredragaren hrr WIDMARK, ÅGREN och ordföranden.

Ett af kand. HOPPE utlofvadt föredrag blef med hr HOPPES medgifvande på ordförandens förslag uppskjutet till ett följande möte.

Stud. PALMGREN visade ett af honom vid Malmö funnet exemplar af *Dytiscus lapponicus* GYLL.

Ordföranden väckte förslag om anskaffandet af ett album för införande af porträtt af Sällskapets forna och nuvarande medlemmar, och beslöt sällskapet med anledning häraf att uppdraga åt ordföranden att till något följande möte inkomma med kostnadsförslag på ett för ändamålet lämpligt större sådant.

Sammankomsten den 5 April 1911.

Sedan ordföranden hälsat de talrikt närvarande medlemmarne och särskildt önskat de i sällskapet för första gången närvarande välkomna, föredrogos revisionsberättelser öfver biblioteks- och kassaförvaltning under år 1910, och beviljades åt ordföranden och sekreteraren full och tacksam decharge.

Ordföranden meddelade, att från fru GUSTAF LÖFGREN, Helsingborg inkommit en tacksamhetsskrivelse med anledning af den krans, Sällskapet låtit nedlägga på hennes aflidne makes bår.

Kand. H. HOPPE höll föredrag öfver insekternas färger, en allmän orientering.

Amanuens ER. WIDMARK refererade nyare undersökningar af KROGH m. fl. öfver hydrostatiska organ hos larverna af släktet *Corethra* och andra i vatten lefvande Dipter-larver. Med anledning af föredraget yttrade sig hr ÅGREN och ordföranden jämte föredragaren.

Ordföranden utlämnade en af öfverjägmästaren C. A. F. GYLLENKROK utsänd lista för tecknande af bidrag till en tillämnad minnesvård öfver framl. öfverjägmästaren J. H. WERMELIN. Med anledning häraf beslöt Sällskapet på förslag af lic. ÅGREN att å nämnda lista teckna ett bidrag af 25 kronor.

Sammankomsten den 14 Oktober 1911.

Sedan föregående mötes protokoll upplästs och godkänts, meddelade ordföranden, att tacksamhetsskrivelse ingått från en broder till framl. öfverjägmästare J. H. WERMELIN med anledning af det af sällskapet öfverlämnade bidraget till en gravvård öfver nämnde J. H. WERMELIN.

På förslag af ordföranden invaldes lektor EINAR WAHLGREN i Malmö till medlem af sällskapet.

Amanuens AL. KEMNER lämnade meddelande om af honom utförda kläckningsförsök med Coleopterlarver och redogjorde för bygnaden af några förut icke eller ofullständigt beskrifna larv-

och pupptyper af Staphylinider. Med anledning af föredraget yttrade sig ordföranden.

Fil. och teol. kand. H. ROSÉN visade en för Skandinavien ny melanistisk form af mätarefjärilen *Amphidasys betularia* LIN., af föredragaren träffad under den gångna sommaren vid Nosaby i nordöstra Skåne, och omnämnde hvad man hittills har sig bekant om densammans geografiska utbredning och uppträdande.

Ordföranden framlade fynden af fem för den svenska faunan och tillika för vetenskapen nya arter af Ephemerider, samtliga anträffade af föredragaren, och redogjorde för deras karaktärer och närmare affiniteter.

Sammankomsten den 13 December 1911.

Lektor EINAR WAHLGREN hälsades af ordföranden välkommen i Sällskapet.

Till revisorer utsågos amanuenserNA WIDMARK och KEMNER. Amanuens ER. WIDMARK refererade en afhandling af M. KÜSTENMACHER: Zur Chemie der Honigbildung.

Ordföranden framlade fyndet af en för faunan och vetenskapen ny Ephemerid, representerande en ny, till fam. *Baëtide* hörande, synnerligen intressant släkttyp, och redogjorde mera ingående för dess karaktärer och frändskapsförhållanden. Arten, som af föredragaren anträffats först i larvstadiet vid Joeström i Lycksele lappmark och sedan i samtliga utvecklingsstadier vid Abiskojokk i Torne lappmark, komme att framdeles beskrivas under namnet *Acentrella lapponica*.

Ordföranden visade en i Brösarps socken i östra Skåne vid plöjning påträffad och till härvarande Zool. Museum insänd »jordkula» af en valnöts storlek, inneslutande en fullbildad individ af den mera sällsynta dyngbaggen *Copris lunaris* L., och anknöt föredragaren därtill en redogörelse för J. H. FABRE'S i hans berömda »Souvenirs entomologiques» nedlagda undersökningar öfver denna och några andra koprophaga skalbaggars biologi.

Ordföranden meddelade af honom, i enlighet med Sällskapets beslut vid möte den 11 sisl. februari, från firman K. HATTENDORFF i Malmö inhämtadt kostnadsförslag på porträttalbum, och beslöt sällskapet med anledning häraf uppdraga åt ordföranden att för Sällskapets räkning låta anskaffa ett dylikt album till ett pris af circa 50 kronor.

B.